

клад, алергіки не можуть мешкати в домі, де є кішка або собака, вегетаріанці потребують спеціальної дієти). Про всі ці справи ви повинні дізнатися заздалегідь та вирішити, хто буде в стані прийняти, наприклад, учня з алергією.

В останній кореспонденції перед приїздом подайте свої телефони та адресу школи. Нагадайте гостям, щоб вони взяли з собою дійсні учнівські квитки (це полегшить купівлю пільгових квитків, наприклад, до музею), поінформуйте про погоду у вас, актуальний курс місцевої валюти.

Перевірте також, чи в вашій місцевості нескладно **обмінити гроші**. Якщо з цим можуть бути клопоти, попрохайте опікуна про допомогу (може, гості повинні будуть обмінити гроші у більшому місті). На всякий випадок поінформуйте заклад охорони здоров'я, родинного лікаря, що ви очікуєте групу іноземних гостей (запишіть номер телефону лікаря).

Крок 11. Приймаємо гостей

Останні дні і години перед візитом приділіть закінченню всіх справ. Ще раз перевірте точний час приїзду гостей, перевірте, хто буде забирати їх з вокзалу, парковки. Подивіться, чи маєте повний список контактів (номери домашніх та сотових телефонів, адреси та телефони родин, з якими будуть мешкати гості). Такий список повинні мати всі приймаючі. Під час візиту робіть короткі організаційні збори, на яких будете погоджувати перебіг наступних днів, підсумовувати події, виправляти помилки та недоробки.

Крок 12. Підсумовуємо візит

Після від'їзду гостей підготуйте оцінку візиту. Підсумування може мати форму звіту до місцевої газети, статті до шкільної газети, стінної газети. Не забудьте про письмові подяки для організацій, які підтримали вас фінансово. Повинен також бути складений докладний фінансовий звіт про візит.

ОСОБИСТІСНО-ОРІЄНТОВАНЕ НАВЧАННЯ: АВТОРСЬКА КОНЦЕПЦІЯ

Виговська О.І. (Київ)

Під особистісно-орієнтованим навчанням і вихованням розуміють гуманний, толерантний підхід до суб'єктів педагогічного процесу — школярів і вчителів. За такого розуміння від учителів можна почути, що вони й раніше застосовували до своїх вихованців особистісно-орієнтований підхід, а не лише зараз, упродовж тих 2 років, коли в Україні його офіційно запроваджують. Керівники шкіл наполягають на тому ж, а методисти районів у звітах шкіл отримують дані про те, що особистісно-орієнтоване навчання вже запроваджено у школи. Для педагогічної практики характерна підміна семантики поняття: те, що має бути нормою будь-якої педагогічної діяльності (мається на увазі толерантний, гуманний підхід до дитини) видається за ноу-хау з особистісно-орієнтованої освіти.

Завдання дослідження — показати, в якому науково-технологічному супроводі учителів є потреба, що слід розуміти під особистісно-орієнтованою освітою, щоб вони змогли забезпечити дитині індивідуальну траєкторію її власного розвитку, до того ж все це — одночасно з предметно-методичною діяльністю учителя.

Цілісність розвитку особистості

Розвиток особистості має бути цілісним, бо не можна "розривати" дитину на шматки. Якщо виховуємо й розвиваємо щось окреме, то при цьому, на жаль, губиться цілісний підхід до дитини, бо забувається головне: навчально-виховний процес має залишитися цілісним. Тому цілеспрямована робота учителя з розвитку особистості дитини може здійснюватися лише у цілісному контексті, у цілісному навчально-виховному процесі. Інакше — деформованими стають навчально-виховний процес й очікувані результати від нього.

"Дайте внутрішній людині ... час і засоби підкорити собі зовнішнього, ... і у вас ... будуть люди і громадяни ... обираючи цей шлях, прийдеться багатьом вихователям спочатку перетворити себе."

(М.І. Пирогов)

Дух освітньо-виховного середовища

Невлвовимою й мало усвідомленою, але необхідною умовою для творення розвивального освітньо-виховного середовища є дух, його мікроклімат.

Чим наповнити середовище, на що спрямувати діяльність учителя, щоб отримати той дух, який сьогодні потрібен і молоді, і дорослим?!

Розібратися з цим допоможе переосмислення чинників людського розвитку за його індексом — ІЛР.

Очевидно, що невідкладним завданням школи є створення умов для вільного розвитку дитини й учителя, а сприятиме цьому уклад школи, який формується на засадах свободи з урахуванням чинників освіченості та захищеності.

Правило № 1. Станьте методологом!

Будь-яку роботу з дітьми провадьте у контексті цілісного розвитку дитини. Цілісний розвиток дитини забезпечується її участю у значущих для неї відносинах, значущій діяльності.

Правило № 2. Станьте філософом!

Зміцнюйте душу дитини! "Дайте внутрішній людині ... час і засоби підкорити собі зовнішнього, ... у вас ... будуть люди і громадяни ..." (М.І. Пирогов).

Дбайте про умови вільного розвитку дитини, але пам'ятаймо, що свобода – це не анархія, це культура думок і поведінки, це розуміння сутності життя людини.

Правило № 3. Станьте психологом!

Якщо хочете розвивати дітей, а отже – творити значущі для неї відносини, то дізнайтеся про те, що і хто є значущим для них.

Правило № 4. Станьте методистом-конструктором, методистом-винахідником.

Наповнюйте навчально-виховний процес значущими видами людської діяльності. Розробляйте відповідні дидактичні, методичні, технічні та інші засоби.

Правило № 5. Станьте соціальним педагогом і психотерапевтом!

Створюйте значуще середовище для всіх суб'єктів навчально-виховного процесу. У першу чергу — звільніть дитину (допоможіть їй!) від будь-яких страхів, досягніть свободи внутрішньої і зовнішньої.

Станьте майстрами організації колективної, групової, індивідуальної роботи з дітьми, майстрами особистісного й колективного впливу на них.

Хай середовище, яке Ви створюватимете, відповідає "ефекту солоного огірка"(за В.Ф. Шаталовим), за яким "хоче огірок чи ні, а стане солоним". Наповнюйте його саме тим, що Ви хочете бачити у своїх вихованців.

Необхідна й достатня умови для запровадження у школах особистісно-орієнтованого навчання

Необхідна: Традиційна підготовка вчителів як вчителів-предметників є головною перешкодою для запровадження особистісно-орієнтованого навчання і виховання у середніх закладах освіти. Тож увесь педагогічний колектив – від наймолодшого вчителя до директора – має розуміти необхідність працювати по-новому і прагнути цього навчитися.

Достатня: Наявність науково-технологічних розробок здійснення особистісно-орієнтованого навчально-виховного процесу. Мова йде про забезпечення науково-методичного супроводу особистісно-орієнтованого навчання й виховання, а фактично – індивідуальної траєкторії розвитку особистості як дитини, так і вчителя.

Алгоритм діяльності учителя з особистісно-орієнтованою освітою (на основі системно-точкової методики):

– Оберіть клас, в якому Ви хочете запровадити особистісно-орієнтований підхід.

– Проведіть анкетування учнів класу за системно-точковою методикою. Фактично діагностуємо лише те, що потрібно для ефективної роботи учителя, що сприяє свідомій діяльності учителя — йому стає зрозумілим усе,

що він робить, для чого, як робить і чому.

- Проаналізуйте дані та зафіксуйте їх у таблиці стану чинників особистісного розвитку учнів конкретного класу.

- Отримайте точки адресної роботи з вихованцями.

- Дані діагностування покладіть в основу розробки адресної педагогічної діяльності, яка лише і може спричинити індивідуальний шлях розвитку кожної дитини з точним означенням того, хто має це робити (при цьому учитель відіграє роль організатора) й якими засобами та на який результат можна розраховувати.

Наявна інформація дає змогу створювати значущі середовища — як особистісне, так і інформаційне. Отже, з'являється можливість наповнювати урок значущими видами діяльностей і такими ж відносинами між дітьми, ними і вчителями та батьками; користуватися значущими джерелами й отримувати значущу інформацію для дітей саме цього класу. У такий спосіб, до речі, економиться час і енергія педагога, а учень набуває здатності рухатися по власній траєкторії розвитку.

Ці траєкторії у дитячому шкільному колективі нагадують собою картину броунівського руху, де кожна дитина "рухається хаотично".

За умов, коли вчитель усвідомлює стан класу щодо його розвитку, володіє системно-точковою методикою і здатен свідомо допомагати кожній дитині розвиватися – у нього з'являється власна концепція своєї професійної, справді педагогічної діяльності, а індивідуальні траєкторії дітей починають орієнтуватися у просторі в одному напрямі (мов би до них прикладено напругу!) – до власної вершини кожного з них, причому траєкторія руху до неї у кожного своя.

Отак і твориться значуще особистісно-інформаційне розвивальне середовище. Щоб учитель був у змозі здійснювати особистісно-орієнтовану освіту, він має вміти творити таке середовище — особистісно-орієнтований простір для кожної дитини. Цьому й треба навчити учителя!

СВІТ ПРОСВІТНИЦЬКИХ ІДЕЙ

Йорге Вейбуль (Швеція)

Доба Просвітництва була найважливішим вододілом в історії науки й культури людства. Протягом середніх віків і аж до XVIII ст. минуле завжди згадували щасливішим, ніж можливе майбутнє, і казали про «золоті давні часи».

Але у XVIII ст., натхнені такими мислителями, як Декарт у Франції та Локк в Англії, люди почали покладатися на свої власні сили і здібності, досліджувати закони природи та можливості людського розуму. Люди відкинули релігійні догми, що досі зв'язували вільну думку. Вони пізнавали природу, переконувалися, що вона розвивається за власними законами, й захоплено робили досліді над нею. Водночас вони почали критично оцінювати суспільство та його структури, аналізувати його функції й реформувати його організацію. Основою для всього цього стала віра людей у власні здібності й силу вільного розуму. І вони дійшли до висновку, що розвиток невпинно йде вперед і світ стане завтра кращим і щасливішим, ніж він є сьогодні чи був учора. Оптимістична віра в майбутнє й теорія прогресу відіграли вирішальну роль у західній культурі й сприяли її поширенню у світі протягом XIX і XX століть. Це стало передумовою для глибокого дослідження природи, а також проблем суспільства та окремої людини.

За межами Швеції Ісаак Ньютон та його учні вперше в світі дослідили закони природи й поставили їх на службу людству. Вольтер і Руссо, Монтеск'є і Дідро надали цим поглядам теоретичного обґрунтування в своїх енциклопедичних словниках. На рівні практичної політики це вчення породило потребу свободи, рівності й братерства, що призвело до Французької революції.

Усі ці ідеї швидко пустили коріння у Швеції XVIII ст. Такі геніальні